

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ
НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ТӘРБИЕНІҢ
ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ
В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ
И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

I КНИГА

Қостанай қ., 2025 ж.
г. Қостанай, 2025 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар - тәрбиенің тұжырымдамалық негізі:
Қ 22 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: I Кітап, 27 ақпандағы 2025 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025. – 1916 б. = Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях: Материалы международной научно-практической конференции: I книга, 27 февраля 2025 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025.–1916 с.

ISBN 978-601-356-498-2

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар – тәрбиенің тұжырымдамалық негізі» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Бұл Қазақстандық білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары туралы зерттеулер, еліміздің ұлттық біртұтас тәрбие бағдарламаны жүзеге асыру жолдары, жас ұрпақты тәрбиелеуде халықаралық және отандық тәрбие мәселелері ескеру жолдары, мектеп пен отбасының қоғамдық тәрбие күштерін біріктіру туралы пікірлері, зерттеу ұсынылымдары туралы мақалалар жинақталған.

Жинақта білім беруде ұлттық тәлім-тәрбие құндылықтарын еңгізудің өзекті мәселелері, озат тәжірибелер, біртұтас тәрбиенің бағыт-бағдарымен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділікпен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтарымен тиімді тәжірибелерін еңгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың тәрбие мәселелерін өз қызметтерінде шешу жолдары айқындалған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях», определяющие общие направления тенденции внедрения национальной программы «Біртұтас тәрбие», такие, как ценностные аспекты воспитания подрастающего поколения, анализ возможностей и лучших практик по внедрению единой программы воспитания, поддержка взаимодействия школ и семьи в воспитании ценностных ориентиров детей и молодежи, изучение путей создания безопасной и поддерживающей образовательной среды в организациях образования.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-498-2

9 786013 564982

УДК 37.02
ББК 74.00

Список литературы:

1. Васильева, Е.А. Социальнопартнёрство в образовательной среде: монография. – М.: Просвещение, 2015.
2. Кондаков, А. М. Инновационные подходы в воспитательной деятельности школы. – СПб.: Образование, 2010.
3. Макаренко, А. С. Педагогическая поэма. – М.: Эксмо, 2008.
4. Новикова, Л. И. Воспитательная система школы. – М.: Народное образование, 2005.
5. Певцова, Е. В. Родительская педагогика: проблемы и перспективы. – Екатеринбург: Уральский университет, 2017.
6. Смирнова, Е. О. Партнёрство семьи и школы в воспитании ребёнка. – М.: Академия, 2020.
7. Шибанова, В. А. Воспитание в условиях цифровизации образования. – Казань: Казанский федеральный университет, 2021.

ӘОЖ 37.034

ЖОО–ДА ТӘРБИЕ ЖҮЙЕСІН ОҚЫТУДА ТӘРБИЕНІҢ МӘНІ ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫМЫ

Даумова Батима Бексултановна

педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессор м.а.

Бексултанова Аягуз Кадырбековна

педагогикалық білім магистрі

физика, математика және цифрлық технология

кафедрасының аға оқытушысы

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы

Қостанай өңірлік университеті

Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Мақалада ЖОО–да тәрбие жұмысын ұйымдастыру – бұл жүйедегі барлық компоненттер мен оған қатынасушылардың іс–әрекеттерін тәртіпке келтіру немесе реттеуі, ол өз кезегінде оның мақсатын қояда, қызметін және дамуын үйлестіруге мүмкіндік беретіні жазылған. Тек ұйымдастырудың арқасында ғана тәрбие жүйесінің барлық құрылымдары, атап айтсақ, басқару құрылымы, педагогикалық әрекеттің құрылымы, ұжымдағы қарым–қатынас құрылымы қалыптасатыны зерттелген.

Түйінді сөздер: тәрбие жұмысы, жүйелік принцип, тәрбие процесінің мақсаты, қарым–қатынас.

Аннотация

В статье отмечается, что организация воспитательной работы в вузе – это упорядочение или регулирование деятельности всех компонентов системы и ее участников, что, в свою очередь, позволяет координировать ее назначение, деятельность и развитие. Исследовано, что только благодаря организации формируются все структуры воспитательной системы, а именно структура управления, структура педагогической деятельности, структура взаимоотношений в коллективе.

Ключевые слова: воспитательная работа, системный принцип, цель воспитательного процесса, общение.

Abstract

The article says that the organization of educational work in a university is the discipline or regulation of the actions of all components of the system and its participants, which, in turn, allows it to coordinate its goals, activities and development. It is studied that only thanks to organization, all structures of the educational system are formed, in particular, the management structure, the structure of pedagogical activity, the structure of communication in the team.

Key words: *educational work, the systemic principle, the purpose of the educational process, communication.*

Тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесінде педагогикалық зерттеу әдістері қарастырылады. Педагогикалық зерттеу әдістері деп педагогикалық құбылыстарды байқап білу тәсілдерін айтады. Демек, зерттеу әдістері белгілі бір қойылған міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін зерттеу әрекеттерін орындау тәсілдері немесе операциялары ретінде танылады. Мәселен, тәрбие, білім беру, оқытудың заңдылықтары мен ерекшеліктерін объективті тануда төмендегідей зерттеу әдістерінің амал–тәсілдеріне сүйенеді.

Тәрбие процесі– күрделі динамикалық жүйе. Өйткені, ол үнемі үзіліссіз даму, қозғалмалы, өзгермелі жағдайда болады. Тәрбие процесінің *үзіліссіз* жағдайы қоғамның талабына сай оның үнемі дамуымен сәйкес келеді, *қозғалмалылығы* – жанұя тәрбиесі, мектептегі мақсатты әртарапты тәрбиелік іс–шаралар мен мектептен тыс мекемелердің әртүрлі қызметі және баланың қызығушылығымен байланысты түрлі іс–әрекеттері қарастырылса, *өзгермелілігі*– оның жағдайға, тұрғылықты мекен–жайға, балалардың жас ерекшелігі мен жеке басының мүмкіндігін ескерумен, сондай–ақ өмірдің әртүрлі жағдайына, баланың өмір сүріп отырған ортасына, т.с.с. тәуелді болуымен сәйкес анықталады[1].

Тәрбие процесі, ең алдымен, баланың әлеуметтік дамуына бағытталған. Бұл міндетті нәтижелі шешу үшін тәрбие процесін *біртұтас* жағдайда жүзеге асыру қажет. Іс жүзінде ол тәрбие жүйесін құру арқылы жүзеге асады.

Қазіргі педагогика «технология» сөзі секілді «жүйе» сөзін де жиі–жиі қолданады. Бұл заңдылық қазіргі ғылымның негізгі принципі –жүйелік принципіне сай келеді.

Педагогикалық феномен ретінде тәрбие жүйесін зерттеу жұмыстары 1970 жылдардың басынан үзіліссіз жүргізілуде. Бүгінде тәрбие жүйесінің біртұтас тұжырымдамасы жасалды, солардың ішінде Л. И. Новикова, В. А. Караковский, А. М. Сидоркин, Н. Л. Селиванова және т.б. құрған жүйелерін атауға болады. Олардың зерттеулерінде тәрбие *жүйесі біртұтас әлеуметтік–педагогикалық ағза* және өзара әрекеттесу жағдайындағы тәрбиенің қалыптасқан негізгі компоненттері (субъектілер, мақсаты, мазмұны және іс–әрекет, қарым–қатынас тәсілдері), сондай–ақ ұжым болып өмір сүру, ондағы психологиялық ахуал ретінде қарастырылады (Л. И. Новикова).

Тәрбие жүйесі«педагогикалық жүйе», «дидактикалық жүйе», «тәрбие жұмысының жүйесі» секілді ұғымдардың ішінде маңызды орын алады. Өйткені бұл кең көлемді ұғым. Ол өзінде жоғарыда аталған үш жүйені өзінің компоненттері ретінде қарастырады.

Егер *тәрбие* жағымды жағдай тудыра отыра *тұлғаның даму процесін басқаруды* қарастырса, *тәрбие жүйесі*– педагогикалық әрекеттің компоненттерінің (мақсаты, тәрбие субъектілері, олардың іс–әрекеттері, қарым–қатынасы, ортасы, жүйені басқару, т.б.) белгілі бір тәртіппен орныққан жиынтығы ретінде тәрбие процесінің мақсатын нәтижелі жүзеге асыруды қамтамасыз етеді[2]. Компоненттердің өзара әрекеттесуі және кірігуі бала тұлғасының қалыпты дамуына мақсатты және нәтижелі түрде ықпал етеді. Соған орай мектеп педагогикалық әрекетте логикалық тұрғыдан өзара байланысты өмір сүретін және дамитын біртұтас әлеуметтік ағза ретінде танылады. Бұл жүйе педагогикалық әрекетте өзін–өзі басқаратын және өзін–өзі ұйымдастыратын процесс ретінде қарастырылады.

Демек, жүйе – белгілі бір тәртіппен, логикалық тұрғыда өзара байланысты болып келетін элементтердің құрылымы. Құрылым – [структура] (латынша *structura* – строение) – бұл жүйедегі элементтердің орналасу тәртібі. Жүйенің құрылымын қабылданған өлшем бойынша элементтер (компоненттер) құрай–ды және олар бір–

бірімен өзара байланыста болады. Жүйенің компоненттерін педагогтар, тәрбиеленушілер, тәрбие жағдайы құрайды. Бұған Қытай халқының: «Құдықтағы суды мақтағанда, оны тұрғызғандарды ұмытпа» деген мәтелі тірек болады (Кукушин В. С).

Тәрбие жүйесі – күрделі әлеуметтік және психологиялық–педагогикалық білімдердің жиынтығы. Ол өзінде (барлық педагогикалық процесті бірлікте қарастырады. Атап айтсақ, оқу және оқудан тыс жұмыстар, мектептің әртүрлі бағыттағы іс–әрекеттері үлкендер мен балалар, балалар мен педагогтардың еркін өзара қарым – қатынасы және т.б. Тәрбие жүйесі әртүрлі типтегі оқу және мәдениет, спорт, қосымша білім беру мекемелерінде, балалар мен жастардың қоғамдық ұйымдары мен бірлестіктерінде, олардың демалысы мен денсаулығын жақсартуды ұйымдастыру процесінде және т.б. құрылуы мүмкін. Олар, бұл жүйеде тек педагогтар мен тәлімгерлерді ғана емес, сонымен бірге мектеп пен әлеуметтік ортаның өзара әрекеттесуін қамти отыра ата–аналарды, қоғамдық ұйымдардың өкілдерін де қатыстыруы мүмкін. Тәрбие жүйесі мүмкін бір сыныпты, болмаса барлық мектепті немесе ықшам ауданды да қамтуы мүмкін[3].

Тәрбие жүйесі белгілі бір *тұжырымдама* (концепция) негізінде құрылады: мақсаттар, міндеттер, принциптер, жетекші идеялар, педагогикалық теориялар, жағымды тәжірибелер. Тұжырымдама болашақ тәрбие жүйесінің «*үлгісі*» (моделі ретінде қызмет етеді, ол өз кезегінде педагогикалық ұжымның әрекетін бағыт–бағдар береді.

Тұжырымдама – белгілі бір затқа қатысты *көзқарастар жиынтығы*, негізгі идея, бастапқы ой ретінде түсіндіріледі.

Демек, тәрбие жүйесінің құрылымы өзінде қарастырады: мақсат (бастапқы тұжырымдама немесе идеялар жиынтығы ретінде); іс–әрекет (идеяларды жүзеге асыруды қамтамасыз етуші ретінде); іс–әрекет субъектілері (іс–әрекетті ұйымдастырушы және оған қатысушы ретінде), қарым–қатынас (іс–әрекетте және оқу–тәрбие процесінде туындайды, субъектілерді іс–әрекет барысында қауымдастыққа біріктіреді), орта (жүйенің пайда болуы және қалыптасуына ықпал ететін фактор ретінде), басқару (жүйедегі компоненттердің біртұтас ағза ретінде өзара әрекеттесуін қамтамасыз етуші).

Тәрбие жүйесін тәрбие мақсатына қатысты проблемалардың шешімін таппай құру мүмкін емес. Өйткені білім беру саласының, сондай–ақ басқа да салалардың қызметкерлерінің әрекеттері мақсаттар және міндеттер арқылы анықталады. Соған орай қазіргі ғылымда тәрбие мақсатын анықтауда көбінесе мәдениетшілдік (культуралогиялық) көзқарасқа басымдық берілуде. Бұндай қатынас ұлттық және әлемдік мәдениетте әлеуметтік–тарихи қалыптасқан рухани–мәдени құндылықтарға негізделіп, әрекеттің нәтижелі болуын қамтамасыз етеді[4].

Әрекет негізінен жүйе құрушы фактор, егер оны ұйымдастыруда барлық субъектілердің педагогикалық, әрекеттері қажеттілікке ие болса және ол біртұтас педагогикалық процесте оқу және оқудан тыс жұмыстарды байланыстыра алса ғана өз міндетін орындай алады. Тәрбие жүйесін осылай құру, шын мәнісінде, оқушылардың оқу және оқудан тыс әрекеттерінің үйлесімділігін қамтамасыз етеді.

Тәрбие әрекеті жүйе құрушы фактор болуы үшін ол, ең алдымен, ортақ мақсатқа, тұлғаның маңызды шығармашылық әрекетіне және гуманистік сипатқа ие болуы тиіс. Тек осы факторлар ғана *жүйенің тәрбиелік күшінанықтауға* мүмкіндік береді.

Тәрбие жүйесі жоғарыдан ұсынылмайды, керісінше педагогикалық әрекеттің барлық субъектілерінің күш–жігері арқасында құрылады. Сондықтан ол тұралап қалмайды, керісінше күрделі динамикалық жүйе ретінде үнемі дамушы фактор болып саналады. Сонымен бірге тәрбие жүйесінің даму процесі бірыңғай сара

жолмен жүрмейді, керісінше ол қарама– қайшылықта болып келеді. Ондағы өрлеу немесе құлдырау немесе ұзақ мерзімді тұрақтылық оған тән қасиет болып келеді. Сондықтан тәрбие жүйесінің дамуы, ең алдымен тәрбие процесіндегі қарама– қайшылықтарды жоюға қызмет етеді. Ол, өз алдына, оның тұрақты дамуына маңызды ықпал етеді.

Қазіргі (гуманистік) тәрбие жүйесінің субъектілері болып тек педагогтар ғана танылмайды, сонымен бірге балалар да болады. Бұның авторитарлық жүйеден бірден–бір айырмашылығы, онда бала басымдықпен тәрбие субъектісі болып келеді. Бұндай жүйенің ерекшелігі педагогтар мен балалар қойылған мақсатқа өзара әрекеттесуі барысында қол жеткізеді. Оның негізгі шарты гуманистік тәрбие жүйесінің маңызды мұраты ретінде балалар мен үлкендердің ұжым болып бірлесе әрекеттесуі. Өйткені тәрбие әрекетінің жүйе болып қалыптасуында оның болуы басты міндет.

Қарым–қатынас – жүйеге қатысушы субъектілер арасында өзара байланысты орнықтыруда және дамытуда пайда болатын тұлға белсенділігінің бірден–бір әмбабап формасы (таным, еңбек, ойын және т.б.). Ол тәрбие жүйесінің міндетті компоненті ретінде өзінде 3 элементтің бірлігін қарастырады: ақпараттық (ақпарат алмасу), перцептивтік (өзара түсіністік) және интерактивтік (тәрбие жүйесіндегі субъективтердің өзара әрекеті, олардың бір–біріне ықпалдастығы).

Қандай да бір жүйе белгілі бір ортасыз өмір сүре алмайды. Тәрбие жүйесі тәрбиелік ортаны қалыптастырудан басталады. Тек тәрбиелік орта ғана балаға мақсатты түрде оның дамуына нәтижелі ықпал ете алады. Философиялық– педагогикалық көзқарастар бойынша «ортаның» мағынасы кең болып келеді.

Бұл, біріншіден, *табиғи және географиялық* орта. Ондағы әртүрлі жағдайлар мен факторлар бала тәрбиесіне әртүрлі жағдайда ықпал етеді. Фактор (латынша factor – делающий, производящий – жасаушы, шығарушы) – белгілі бір процестегі мәнді жағдай, қозғаушы күш, себеп деген ұғымды білдірсе, жағдай (условия) – белгілі бір нәрсенің соған байланысты болу шарты.

Мәселен, Қазақстан Республикасының оңтүстік пен солтүстік, шығыс пен батыс аймақтарының жер және климаттық жағдайлары, өсімдіктері мен өзен–көлдері, таулы ормандары мен шөл аймақтары және ауылдық жер мен қалалық жерлер, ондағы өндіріс–мәдени орталықтары, еңбек–құрал жабдықтары және т.б.

Екіншіден, баланың кең көлемде *әлеуметтік–мәдени ортасы*. Оған:

- жалпы алғанда қоғамның экономикалық, саяси, әлеуметтік, мәдени дамуы;
- нақты алғанда мектеп, тәрбиешілер; мектептен тыс тәрбие мекемелері; қоғамдық ұйымдар; ресми және бейресми бірлестіктер; мәдениет ошақтары мен қызметкерлері; бұқұралық–ақпарат құралдары және т.б. жатады. Бұлар баланың өмір сүруінің макро ортасы ретінде танылады.

Ал баланың отбасы, оның мүшелерімен өзара қарым–қатынасы, ауласы, ондағы достары, туған–туыстары, көршілері оның микро ортасы болып саналады. Бұлар оның тұлға ретінде қалыптасуында маңызды рөл атқарады. Сондықтан да тәрбие процесінде *жүйелік ілім* тәрбие жүйесінің ортамен барынша өзара тығыз қарым–қатынасын үйлесімді дамытуға мүдделі.

XX ғасырдың орта тұсында Батыстың педагогикалық теориясында тек «мектеп жағдайындағы орта» ғана білім және тәрбие процесінің сапалық ерекшеліктерін анықтайды деген қорытынды шығарады. Осы теориялық көзқарастың негізінде Англия, Австралия және Америкада «нәтижелі мектеп» («эффективная школа») деген атпен тәрбие жүйесін құра бастайды. Өйткені «нәтижелі мектеп» балалар үшін өмір сүру ортасын құруға толыққанды мүмкіндік тудырады. Онда балалардың оқу–тәрбие процесінде бірігіп өзара ынтымақтастықпен, тату–тәтті, еркін қарым–қатынас орнатуға қол жеткізуге болады деп есептейді. Бұндай жағдай балаларды тек оқуда ғана жақсы жетістіктерге қол жеткізіп қана қоймайды, сонымен қатар олардың

әрқайсысында өзін-өзі бағалауда жағымды қасиеттердің қалыптасуына да оң ықпал етеді деп есептеген.

Тәрбие жүйесінің нәтижелі өмір сүруінің негізгі өлшемі—*бала тұлғасын дамыту*. Соған байланысты тәрбие жүйесін басқару өзінде, ең алдымен жүйе мен оған қатынасушы субъектілердің өзара әрекеттесуін және олардың өзара ықпалдасу процесін басқаруды қарастырады. Бұл субъектілердің мақсатты анықтау процесіне, ортақ шығармашылық әрекетке, ұжым өмірінде туындайтын тұлғааралық және топтық қарым—қатынасты жетілдіруге белсенді қатысу жолдарын іздестіруді талап етеді.

Олай болса, педагогикалық әдебиеттерде «тәрбие жүйесі – тұлғаның рухани және адамгершілік жағынан қалыптасуы мен шығармашылық дамуын қамтамасыз ететін әлеуметтік шындық компоненттерінің тобы (В. С. Кукушин). Немесе «тәрбие жүйесі – жалпы нәтиже беретін тәрбие процесінің тәртіпке салынған компоненттерінің жиынтығы» (Евтушенко С.В.) ретінде, сондай-ақ «тәрбие жүйесі – бұл педагогикалық тұрғыдан тәрбиелік әрекетті сипаттайтын тәртіпке салынған өзара байланысты компоненттердің жиынтығы» деп те қарастырылады (Г. М. Афонина).

Л.И. Новикова, Н.Л. Селиванова және т.б. тәрбие жүйесінің құрылымына өзара байланысты 4 компоненттердің жиынтығын қарастырады: басқару, мазмұн, ұйымдастыру, қарым—қатынас.

Л.А. Байковой, Л.К. Гребенкиной және т.б. пікірінше, тәрбие жүйесін басқару – бұл «мақсат қоюда, оған жету жолдарын анық белгілеуде (стратегия), іс—шараны ұйымдастыруда (тактика), нәтижелерді бақылау және бағалауда өнер».

Осылайша, тәрбие жүйесі мақсаттар, ұжымдық қатынастар, шығармашылық істер, тәрбие жұмыстарын ұйымдастырудың әртүрлі формалары мен тәсілдерінің бір—бірімен өзара тығыз байланысты жиынтығы ретінде қарастырылады.

Тәрбие жүйесін басқарудың негізгі қызметіне жатады:

- тәрбие процесі және оған қатысушылардың әрекетін диагностикалау;
- оқу—тәрбие процесінің тұтастығын қамтамасыз ету (ондағы мақсат, мазмұн, формалар және әдістер);
- оқу—тәрбие процесіне қатынасушылардың өзара даму, шығармашылық әрекеттерін ұйымдастыру;
- мектеп, отбасы және жұртшылықтың бала тәрбиесіндегі тығыз қарым—қатынасын орнықтыру;
- үлкендер мен балалардың өзара қарым—қатынасын ізгілендіру.

Тәрбие жүйесінің мазмұны 2 аспектіні қарастырады:

- ғылыми білімдер, көзқарастар, құндылықтар және тәрбие мазмұнында қарастырылатын компоненттер;
- тәрбие мазмұнын, қалыптасқан әлеуметтік тәжірибелерді меңгертудегі әртүрлі іс—әрекеттер.

Тәрбие жұмысын реттеу жүйеге іштен немесе сырттан ықпал ету барысында болуы мүмкін. Сонымен бірге, тәрбие жүйесі өзін-өзі ұйымдастыруға қабілетті болып келеді. Басқаша айтқанда, белгілі бір жағдайда жүйе жаңа құрылымды және құрылым жаңа элементтерді тудыруы мүмкін.

Әдебиеттер тізімі:

1. Шалғынбаева К.К. Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану.—Астана, 2013—35 б.
2. В.Г.Ананьев. О проблемах современного человекознания. Санкт—Петербург, 2001.
3. Құрманбаева М. Тұлғаны руханиадамгершілікке тәрбиелеу. — Бастауыш мектеп, №1. 2005.
4. Әмірәлиев Ш. Рухани байлық—өмірден. — Қазақстан мектебі, № 11—12, 1992.

**ТӘРБИЕ ҚЫЗМЕТІНДЕГІ ОТБАСЫНЫҢ, МЕКТЕПТІҢ ЖӘНЕ ҚОҒАМНЫҢ
ӘЛЕУМЕТТІК СЕРІКТЕСТІГІ**

**СОЦИАЛЬНОЕ ПАРТНЕРСТВО СЕМЬИ, ШКОЛЫ И ОБЩЕСТВА
В ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Абдулина Айгуль Сапарғалиевна, Дошанова Жанна Жумағалиевна	Сотрудничество семьи, школы и общества в процессе воспитания	1377
Абелева Диана Дархановна	Социальное партнерство – ключ к успешному воспитанию	1382
Агеева Анастасия Анатольевна	Социальное партнёрство дошкольной организации и семьи: современные подходы	1385
Aidarbekova Rauana Kairatbekovna, Kuatova Aigul Ainabekovna	Cooperation between the family and the educational system in bringing up the new generation	1388
Айткужина Меруерт Оразбековна	Қазіргі отбасы тәрбиесінде ұлттық құндылықтарды қолдану ерекшеліктері	1394
Айтпаева Алия Богдановна, Тоғусаева Ажаргуль Казийкановна	Қазіргі заманғы тәрбие әдістерін балалардың әлеуметтік үрдіске тұлғалық қалыптасуы үшін отбасыларда қолдану	1400
Альжанова Айгуль Муратовна, Фаустова Елена Геннадьевна	Взаимодействие учителя с родителями в рамках факультативных занятий: пути развития и поддержки учащихся	1403
Альмаганбетова Макпал Кайратовна, Борибаев Айбар Кайржанович	Ұрпақты адамгершілікке тәрбиелеуде ұлттық құндылықтар басты құрал ретінде	1407
Аманкелдиева Айгерим Пиралиевна, Абушахметова Айниса Рахмановна	Студенттердің аитв/житс–мен өмір сүретін адамдарға деген әлеуметтік көзқарасы	1412
Әшім Аружан Мақсұтқызы	Как построить эффективное сотрудничество родителей и учителей в школах с инклюзивным образованием	1417
Бабалиева Азиза Бауыржановна	Тиімді білім беру үшін отбасы, мектеп және қоғам арасында мықты серіктестік құру	1421
Байбулатова Айгуль Жакеновна	Психолого–педагогические аспекты социального партнерства между семьей и колледжем в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	1424

3 СЕКЦИЯ

Баймагамбетова Дана Сабитовна, Дамбаулова Асемгуль Сериковна	Единство семьи, школы и общества в воспитании младших школьников	1429
Баймусина Ляззат Ибраевна Ундимисова Кульпаш Сейтпековна	Современные подходы к взаимодействию школы дополнительного образования с семьей: преодоление барьеров и создание гармоничного сотрудничества	1432
Барабаш Ольга Ивановна	Влияние семейного окружения на развитие детей и роль социального педагога в поддержке семей	1435
Бегежанова Райхан Карымжановна	Мектеп пен отбасының өзара әрекеттесуі ерекше білім беру қажеттіліктері бар баланың мектеп ортасына сәтті бейімделу факторы ретінде	1439
Бектемір Динара Қызырбекқызы	Тәрбие үдерісіндегі отбасы, мектеп және қоғамның өзара әрекеттестігі: әлеуметтік серіктестіктің маңызы мен тиімділігі	1443
Бельшева Ирина Николаевна Булатова Резида Гадынановна	Роль социального партнерства семьи, школы и общества в формировании воспитательного процесса: взаимное влияние и поддержка в воспитании гармоничной личности	1447
Бельская Татьяна Александровна, Бельский Денис Геннадьевич	Партнерство семьи, школы и общества как фактор воспитания	1450
Бобрицкая Елена Анатольевна, Зайцева Елена Васильевна	Единство усилий: роль партнерства в воспитательной деятельности	1454
Букаева Шынар Калияскеровна	Бала тәрбиесінде мектеп пен ата–ананың ынтымақтастық қарым – қатынасы	1458
Бургард Маргарита Сергеевна, Пролыгина Динара Куанышбаевна	Совместное сотрудничество – путь к успеху	1463
Возная Екатерина Викторовна, Мычко Елена Ивановна	Социальное партнерство семьи и педагогов в детском саду	1467
Войкин Александр Андреевич, Горбаленко Кристина Дмитриевна	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	1471
Волошенко Наталья Ивановна, Засименко Ольга Викторовна	Социальное партнерство в процессе реализации воспитательных задач: опыт работы сельской малокомплектной школы	1475
Габдуллина Айгуль Тугельбаевна, Ормамбекова Асель Кайратовна	Оқушылардың тәрбиесіндегі отбасы, мектеп және әлеуметтік қоғамның рөлі	1480

3 СЕКЦИЯ

Галиуллина Жулдызай Зарлыковна	Отбасы мен мектептің өзара қарым–қатынасының тиімділігі	1485
Глушкова Евгения Сергеевна	Гармония воспитания: семья, школа и общество – единый вектор развития	1488
Грабовенко Елена Валентиновна	Основы финансовой грамотности для школьников: как управлять своими деньгами?	1491
Губарь Светлана Владимировна, Арбагулова Асель Кабдуалиевна	Воспитание в единстве: роль партнёрства семьи, школы и общества	1496
Даумова Батима Бексултановна, Бексултанова Аягуз Кадырбековна	ЖОО – да тәрбие жүйесін оқытуда тәрбиенің мәні және құрылымы	1500
Джабага Динара Тлеубергеновна	Социальное партнерство семьи, школы и общества как успешное условие формирования семейных ценностей	1505
Дмитровская Татьяна Владимировна	Социальное партнерство как основа воспитания нового поколения	1509
Досжанова Алмагуль Асылкановна, Есетова Роза Еркебулановна	Ы. Алтынсарин мұрасы: балаларға кітап оқытудың құндылығын сезіндіру жолдары	1514
Дуйсенбаева Кымбат Ахметқызы	Әлеуметтік серіктестік негізінде баланың дамуын қолдау: мектеп психологының рөлі	1517
Дусмагамбетова Динара Канатовна, Шинибекова Гульшат Сайлаукановна	Партнерское взаимодействие семьи и школы	1521
Дуспаева Гульмира Джамбуловна, Горобец Елена Васильевна	Сотрудничество семьи и школы – залог успешного решения задач воспитания школьников	1526
Дьяченко Наталья Валентиновна	Социальное партнерство: гармония традиций и инноваций в воспитании	1529
Дюсембаева Аксамал Сергазиевна, Баймағамбетова Динара Еркімбайқызы	Құндылыққа негізделген тәрбиені іске асырудағы педагог пен ата–ананың өзара ықпалдастығы	1534
Жакупова Багитжамал Габитовна, Сейлова Ляззат Алдабергеновна	Отбасылық құндылықтарды қалыптастырудағы мектептің рөлі	1538
Жамбулова Айгуль Жакановна	Отбасы мен мектептің өзара қарым–қатынасының тиімділігі	1543
Жанғалиева Роза Есимхановна, Жукенова Гулпара Балтабаевна	Формирование цифрового аутизма у детей: причины и последствия	1547

3 СЕКЦИЯ

Жантлесова Мадина Хамзаевна, Омарова Гультана Ержигитовна	Өскелең ұрпақты тәрбиелеуде отбасы мен мұғалімнің өзара байланысының маңыздылығы	1511
Жанулу Асель Алексеевна, Абильгазина Жанар Тулегеновна	Создание единого воспитательного пространства: сотрудничество семьи и школы	1555
Жетписбаева Айсылу Айратовна Абдиркенова Ақбидаш Капановна	«Ақпараттық мәдениет» ұғымының мәні мен мазмұнына ғылыми теориялық шолу	1561
Жихарева Татьяна Борисовна, Тусова Айгуль Аманжоловна	Вовлечение родителей в процесс детского развития, воспитания и обучения	1565
Жобалаева Карлыгаш Темиржановна, Демесенова Татыгуль Туяковна	Бала тәрбиесіндегі ажырамас үштік одақ: отбасы, мектеп, қоғам	1569
Жумабекова Аида Асановна	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности обучающихся с особыми образовательными потребностями	1572
Жумагалиева Асем Амиржановна, Рамазанова Салтанат Кинаевна	Триада воспитания: взаимодействие родителей, педагогов и социума	1576
Ибрагим Айдос Ерболұлы, Мамбеталина Алия Сактагановна	Влияние социальных сетей и онлайн–коммуникации на раннее выявление зависимостей у подростков: возможности и риски	1579
Идрисова Жанна Жакановна	Взаимодействие воспитателя и родителей в процессе профессионального самоопределения старшеклассников	1583
Иманкулова Шолпан Аскарловна	Білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары: тәжірибе, проблемалар және шешімдер	1586
Каленова Гульбарам Сартайқызы	Күш–жігердің бірлігі: отбасы–мектеп– қоғам – жеке тұлғаны тәрбиелеудегі маңызды рөлі	1590
Калиниченко Оксана Викторовна, Назмутдинов Ризабек Агзамович	Особенности реализации социального партнерства в образовании	1593
Камзинова Гульжанна Оралбековна	Роль социального партнерства между семьей, школой и обществом в формировании ценностных ориентиров и воспитании личности ребенка в условиях современного общества	1597
Кандалина Татьяна Валентиновна	Воспитывающая среда на основе сотрудничества семьи и школы	1601
Каппасова Шамшырак Еркиновна	Тәрбие процесінде отбасы, мектеп және қоғам арасындағы өзара әрекеттесудің маңыздылығы	1605

3 СЕКЦИЯ

Карибаева Ганди Токтаровна, Мухамедкалиева Бибигуль Марденовна	Тәрбие қызметіндегі отбасының, мектептің және қоғамның елеуметтік серіктестігі	1609
Кенжетаева Карлыгаш Амангелдіқызы, Туканова Айгерим Кайратовна	Мектепке дейінгі білім беру процесіндегі психолог пен тәрбиешілердің өзара әрекеттестігі	1612
Кенжетай Айман Үсенқызы	Поддержка родителей в условиях развода: социальное партнерство между семьей, школой и обществом	1616
Кенжина Бахиткуль Казеновна	От семьи к обществу: путь воспитания через партнерство	1619
Клещенкова Алина Андреевна, Щеглова Наталья Михайловна	Взаимодействие семьи, школы и общества как основа эффективного воспитания	1622
Козлова Светлана Павловна	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	1626
Колесник Ирина Сергеевна	Модели социального партнерства в воспитательной деятельности: примеры успешных практик и программ, направленных на объединение усилий всех участников воспитательного процесса	1631
Колмурзинова Балжан Токторбаевна, Ерденова Назгуль Бабашевна	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	1635
Комиссарова Елена Александровна, Ахметбекова Жанар Сайлаубайқызы	Интеграция дошкольного образования в единое образовательное пространство	1638
Криштова Надежда Сергеевна, Лясота Владислава Вячеславовна	Использование инновационных форм работы с родителями воспитанников в условиях реализации проекта «Үндестік»	1642
Кусаинова Карлыгаш Есенгельдыновна, Ануфриева Арина Васильевна	Социальное партнерство семьи и школы в сфере воспитания: векторы взаимодействия	1646
Кушкинбаева Асем Серикбаевна, Кущугулова Асель Маулетовна	Взаимодействие школы и семьи в процессе раннего самоопределения учащихся при выборе профессии	1650
Қылышбекова Айдана Қылышбекқызы	Баланы психологиялық әл–ауқатын қалыптастырудағы қоғамның, мектептің және отбасының рөлі	1656
Лемехова Вера Константиновна	Инклюзивное образование: роль партнёрства в интеграции детей с особыми образовательными потребностями	1659
Липинская Евгения Эдуардовна Танасейчук Светлана Владимировна	Взаимодействие семьи и школы: проблемы и пути решения	1662

3 СЕКЦИЯ

Майленова Аида Аяшевна	Синергия воспитания: Альянс семьи, школы и общества для гармоничного развития ребенка	1667
Макаева Жанара Ашимовна	Роль социального партнерства в практике учителя казахского языка в детском саду	1670
Маканова Анар Жарулловна	Педагогические условия становления позитивного отношения учащегося к окружающему миру	1674
Маканова Гульнара Исенкильдаевна, Ахмадиева Макпал Бейсембаевна	Роль семьи, колледжа и предприятий в формировании профессиональных навыков студентов	1679
Маралбаева Жалынсын Ульмесхановна, Фатеева Юлия Юрьевна	Единство в воспитании: социальное партнерство семьи, школы и общества как ключ к развитию молодежи	1682
Махмутова Мархаба Даулетжановна, Молдахметова Алия Досымбековна	Исследование влияния метода ТРИЗ на развитие креативного мышления учащихся 7 классов на уроках искусства	1685
Мендаулетова Нургуль Шамбиловна, Мендаулетов Алмаз Турсунбаевич	Тәрбиелік үдерісті арттыру ретінде отбасы мен мектеп арасындағы әлеуметтік серіктестік	1690
Молдабекова Нургул Рахимжановна	Тәрбие қызметіндегі отбасының, мектептің және қоғамның әлеуметтік серіктестігі	1695
Молдабекова Сандугаш Кайрхановна, Сыздыкова Баян Рамазановна	Профессиональное становление студентов в современных условиях вуза	1698
Моренко Иван Михайлович, Магун Татьяна Ярославовна	Комплексное физическое воспитание в реабилитации людей с ограниченными возможностями	1701
Муравьева Людмила Александровна, Михайлова Ксения Борисовна	Родительству стоит учиться! Родительству стоит учить!	1704
Мурзагалиева Алия Абдулловна, Калинина Анастасия Александровна	Социальное партнерство семьи, школы и общества в деятельности вечерней школы	1709
Мустафинов Дархан Батырханович, Чемоданова Галина Иосифовна	Корреляция между академической успеваемостью и профессиональной готовностью подростков	1712
Новолодская Елена Геннадьевна, Бажин Павел Борисович	Сотрудничество семьи и школы по развитию учебной мотивации младших подростков	1716
Нургожина Гульзира Абикеновна	Білім беру қызметіндегі отбасының, мектептің, қоғамның әлеуметтік серіктестігінің маңызы	1720

3 СЕКЦИЯ

Оводнева Софья Владимировна	Сотрудничество семьи, образовательных учреждений и общественных молодёжных организаций в области профилактики негативного воздействия цифровой среды	1723
Олексюк Тамила Владимировна, Варварова Оксана Фанильевна	Социальное партнёрство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	1727
Омельчук Анна Михайловна, Бауэр Анастасия Владимировна	Взаимодействие семьи и школы как фактор успешной социализации ребёнка	1730
Панькова Светлана Леонидовна	Социальное партнёрство семьи, школы и общества: проблемы, возможности сотрудничества и перспективы	1733
Пензина Нина Александровна	Синергия воспитания: роль семьи, школы и общества в формировании личности	1739
Пірімбетова Манат Оразәліқызы	Мектеп логопедінің рөлі: балалардың тілдік дағдылары мен әлеуметтік бейімделуін дамыту	1743
Полторацкая Алёна Юрьевна	Социальное партнёрство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности: ключ к гармоничному развитию личности	1747
Пращур Марина Валерьевна	Вместе к успеху: партнёрство семьи, школы и общества	1750
Сабитова Асия Азирхановна	Тәрбие қызметіндегі отбасының, мектептің және қоғамның әлеуметтік серіктестігі	1754
Сакенова Зарина Аскарровна, Даненова Аида Сайрановна	Социальное партнёрство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	1758
Салыков Амангельды Сапышович, Зубко Наталья Николаевна	Создание условий для формирования основы профессионального самоопределения обучающихся дополнительного образования во взаимодействии с семьёй и школой	1761
Сарсенбаева Жанат Каратаевна	Взаимодействие семьи и школы	1764
Сауекенова Айнур Галымовна, Султанова Асылай Галымовна	Тәрбие қызметіндегі отбасының, мектептің және қоғамның әлеуметтік серіктестігі	1768
Сафина Лариса Владиславовна	Социальное партнёрство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	1774
Сейткалиева Айна Султангалиевна	Сотрудничество семьи, школы и общества в воспитательном процессе	1779
Серкешбаева Гүлжанат Нұрмағамбетқызы	Тұлға қалыптастырудағы фольклордың тағылымдық мәні	1784
Серова Людмила Валерьевна	Синергия воспитания: школа, семья, общество	1787
Сияфутдинова Зарина Фангатовна	Активное сотрудничество с родителями в	1793

3 СЕКЦИЯ

	детском саду с использованием интерактивных технологий через работу школы ПАП	
Султанова Ажар Каиргельдиновна, Лазаренко Дарья Дмитриевна	Организация работы с семьёй по патриотическому и нравственному воспитанию младших школьников с использованием ИКТ	1796
Сынабаева Акмарал Мусатраковна	Отбасы мен мектеп арасындағы байланыс: тәрбие процесіндегі өзара түсіністік пен қолдау	1800
Тойбазарова Марал Аймаганбетовна	Ғылыми–педагогикалық консалтинг педагогтердің кәсіби дамуын сүйемелдеу құралы ретінде: тәжірибе, проблемалар мен бағыттар	1804
Трухан Наталья Олеговна, Алабаева Сымбат Кайркеновна	Взаимодействие семьи и школы в воспитательной деятельности	1807
Тулбаева Алия Фазылхановна, Шинкаренко Вера Ивановна	Социальное партнёрство семьи и школы в воспитательной деятельности	1811
Унасбаева Гульжан Алгабековна	Проблемы человеческой природы в произведениях Адольфа Арцишевского	1816
Уразбекова Кульбарам Жаксылыковна	Социальное партнерство дошкольной организации с родителями воспитанников	1819
Уралбаев Амагельды Абишевич, Клопоцкая Любовь Васильевна	Развитие интеллектуальных и творческих способностей учащихся начальных классов посредством обучения игре в шахматы	1823
Фатхудинова Ирина Владимировна	Безопасность труда начинается с детства	1826
Хайруллина Оксана Нурулловна, Хайруллин Хикмэт Нуруллович	Организация психолого – педагогической информационно – просветительской деятельности с представителями родительской общественности в вопросах семейного воспитания	1830
Харченко Ольга Геннадьевна	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности: ключ к успешному воспитанию детей	1835
Хилимончик Наталья Александровна	Сотрудничество школы и семьи в развитии у младших школьников интереса к чтению	1838
Чайка Камила Юрьевна, Демисенова Шнар Сапаровна	Готовность ребенка к обучению в школе как психолого–педагогическая проблема	1841

3 СЕКЦИЯ

Шалгимбеков Айбек Батырханович	Формирование функциональной грамотности обучающихся посредством исторического краеведения	1846
Шатских Анастасия Александровна	Гармония воспитания: семья, школа и общество – единый вектор развития	1849
Шахматова Анастасия Ивановна, Мехова Галина Францевна	Взаимодействие семьи, школы и общества в воспитании ребенка с особыми образовательными потребностями	1852
Швец Наталья Алексеевна, Попова Ольга Викторовна	Инновационные среды и технологии воспитательной деятельности: партнерство профессиональной образовательной организации, школы, семьи, социума	1856
Шудабаева Назым Темирбековна, Нурмуқанова Гульназ Тулендыевна	Организация внеурочной деятельности обучающихся с особыми образовательными потребностями в условиях инклюзивного образования	1860
Шхан Нұрлан Елемесұлы	«Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясындағы тағылым бағдарламасы	1864
Шымбергенова Акмарал Бахытжановна	Исследовательская работа по литературному краеведению: путь к формированию гражданской позиции и патриотизма	1870
Щетинкина Светлана Ефимовна	О роли социального партнерства семьи, школы и общества в учебно–воспитательном процессе	1872
Яйчук Татьяна Владимировна	Консолидация усилий семьи, школы и общества как фактор успешной социализации личности школьника	1877
Ясменко Руслан Александрович	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности на уроках физической культуры	1880
Содержание пленарных докладов / Пленарлық баяндамалар мазмұны		1884
Содержание 1 секции / 1 секция мазмұны		1885
Содержание 2 секции / 2 секция мазмұны		1901
Содержание 3 секции / 3 секция мазмұны		1907